

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU
ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022**

Lp.	Jednostka chorobowa	2022 r.		2023 r.	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
1	Salmoneloza jelitowa,	23	30,19	45	59,07
	Salmoneloza pozajelitowa	3	3,93	1	1,31
	w tym zbiorowe zatrucie pokarmowe	1	1,31	1	1,31
2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe,	58	76,13	21	27,57
	w tym dzieci do lat 2	3	141,64	1	47,21
3	Giardioza	1	1,31	-	-
4	Kryptosporydioza	-	-	1	1,31
5	Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem,	35	45,94	14	18,38
	w tym u dzieci do lat 2	20	944,28	4	188,86
	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Rotawirusy	26	34,13	7	9,19
	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Norowirusy	9	11,81	7	9,19
6	Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	9	11,81	1	1,31
7	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nie określone,	75	98,45	86	112,89
	o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym dzieci do lat 2	9	424,92	8	377,71
8	Krztusiec	-	-	1	1,31
9	Płonica (szkarlatyna)	5	6,56	75	98,45
10	Róża	9	11,81	21	27,57
11	Legioneloza Choroba legionistów	-	-	3	3,94
12	Kiła wczesna	1	1,31	5	6,56
13	Kiła nieokreślona	-	-	3	3,94

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU
ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022**

Lp.	Jednostka chorobowa	2022 r.		2023 r.	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
14	Borelioza z Lyme	29	38,06	66	86,64
15	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	126/36	165,40/47,25	118/35	154,90/45,94
16	Choroba wywołana przez hantawirusy	-	-	2	2,62
17	Ospa wietrzna	172	225,78	721	946,47
18	Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone	1	1,31	-	-
19	Wirusowe zapalenie wątroby typu B –przewlekłe	2	2,62	2	2,62
20	Wirusowe zapalenie wątroby typu C – przewlekłe	-	-	6	7,87
21	AIDS zespół nabytego upośledzenia odporności	-	-	1	1,31
22	Nowo wykryte zakażenie HIV	2	2,62	2	2,62
23	Świnka	-	-	1	1,31
24	Bąblowica	2	2,62	-	-
25	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	10	13,12	4	5,25
26	Grypa – zachorowania i podejrzenia zachorowań, w tym grypa potwierdzona badaniami laboratoryjnymi, /wywołana nowym wirusem A(H1N1)/	555	728,55	1094	1436,11
		3	3,93	6	7,88
		-	-	-	-
27	Gruźlica/ osoby ze styczności z osobami prątkującymi	19 /8	24,94 / 10,50	16/23	21,00/ 30,19
28	Zakażenia SARS-CoV-2 (Covid 19)	3194	4192,81	629	825,70
29	Zakażenia wirusem RSV	-	-	11	14,44
	W tym u dzieci do lat 2			3	141,64

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU
ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022**

Lp.	Jednostka chorobowa	2022 r.		2023 r.	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
30	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	-	-	185	242,85

Dane do obliczenia wskaźnika zapadalności za rok 2022 [GUS]:

Liczba ludności w powiecie przeworskim na dzień 30.VI.2022 r. – 76178

Liczba dzieci do lat 2 w powiecie przeworskim na dzień 30.VI.2022 r. – 2118

Opis sytuacji epidemiologicznej

1. Na podstawie przeprowadzonej oceny sytuacji epidemiologicznej za rok 2023 stwierdza się, nadal niekorzystną sytuację w zakresie zakażeń bakteryjnych szerzących się drogą pokarmową, zaobserwowano **wzrost liczby zgłoszonych salmonelloz oraz biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**. Częstotliwość występowania chorób zakaźnych szerzących się poprzez zakażoną żywność, stanowi istotny wskaźnik poziomu higieny żywności na wszystkich etapach jej przygotowania. Jest również wyznacznikiem poziomu higieny osobistej oraz higieny otoczenia danej społeczności. W przypadkach chorób bakteryjnych zapobieganie przed zachorowaniem polega na przestrzeganiu zasad bezpiecznego przygotowywania żywności. **Bakteryjne zakażenia jelitowe**, które wystąpiły u osób w starszym wieku były wywołane przez *Clostridium difficile* i z powodu powikłań 2 osoby zmarło. Wśród **wirusowych zakażeń jelitowych** obserwuje się systematyczny spadek głównie u dzieci do lat 2, które są populacją szczególnie narażoną. Należy zauważyć, że wprowadzenie obowiązkowych szczepień przeciwko rotawirusom w 2021 roku znacznie obniżyło liczbę zachorowań wśród najmłodszej populacji. Na naszym terenie liczba dzieci uodpornionych przeciwko rotawirusom, poprzez szczepienia obowiązkowe wynosi w roczniku 2023– 245 co stanowi 51,69%, w 2022– 488 tj. 82,85% a w 2021– 480 tj. 79,87%. Dzieci z rocznika 2023 są w trakcie realizacji szczepień. W 2023 r. decyzją PPIS w Przeworsku odsuniętych od zajęć z powodu zakażeń salmonellą było 7 osób, w tym 6 dzieci i 1 branżowiec. Po 3 ujemnych wynikach badań jako ozdrowieńcy zostali przywróceny do zajęć. W omawianym okresie odnotowano **jedno zbiorowe zatrucie pokarmowe** Salmonellą gr D Enteritidis w domu prywatnym, gdzie na 5 osób narażonych zachorowało 2 dzieci, które były hospitalizowane.

2. W 2023 r. zarejestrowano **21 przypadków Róży** jako inwazyjnego zakażenia *Streptococcus Pyogenes* zdiagnozowanego wyłącznie na podstawie objawów klinicznych. Jest to 2 razy więcej zgłoszonych zakażeń niż w roku ubiegłym.

3. W 2023 r. odnotowano **66 przypadków Boreliozy**, gdzie większość z nich to wczesne zakażenia z objawami skórnymi, pozostałe to późne postacie stawowe. Zwiększenie liczby osób narażonych na kontakt z zakażonymi kleszczami spowodował wzrost liczby zgłoszonych przypadków zachorowań na Boreliozę. Należy zaznaczyć, że obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że zakażone kleszcze będące wektorami krętków *Borrelia* są obecne na terenie całego kraju. W ramach szczepień zalecanych szczepionką przeciwko Odkleszczowemu Zapaleniu Mózgu w 2023 r. uodpornionych zostało 30 osób, w 2022 r. – 16 osób a 2021 r. – 18. W 2023 r. w zakresie nadzoru nad chorobami zawodowymi wydano 4 decyzje w sprawie przyznania choroby zawodowej jaka jest Borelioza.

4. Odnotowano **2 przypadki zakażeń Hantawirusami**, które związane były z pracą w gospodarstwie i częstym kontakcie z odchodami gryzoni, przy braku zachowania podstawowych zasad higieny. U jednej osoby przebieg był ciężki z gorączką krwotoczną i zespołem nerkowym, osoby nie były

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU
ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022**

dializowane, zejście choroby pomyślne. Rezerwuarem i wektorem tych zakażeń są gryzonie, których wydaliny i wydzieliny zawierające wirusy, zakażają otoczenie człowieka. Zakażenia szerzą się drogą powietrzno-pyłową, pokarmową oraz poprzez bezpośredni kontakt z gryzoniami. Przebieg zachorowań może być różny, od lekkich objawów grypopodobnych do ciężkiej gorączki krwotocznej z zespołem nerkowym.

5. Na ogółem zarejestrowanych w 2023 roku **118 osób pokąsanych**, 35 z nich zostało zakwalifikowanych do szczepień p/wściekliznie. Należy zauważyć, że najczęstszą przyczyną podejmowania szczepień u ludzi stanowiły pokąsania przez zwierzęta domowe, głównie psy i koty. W większości przypadków, po ustaleniu właścicieli zwierząt, możliwe były ich obserwacje, na podstawie których nie stwierdzono objawów zakażenia wścieklizną i konieczności szczepień poekspozycyjnych osób pokąsanych. Należy podkreślić, że pokąsania wśród ludzi stanowią nadal istotny problem w nadzorze epidemiologicznym, gdyż wścieklizna jest chorobą śmiertelną i tylko szczepienia zapobiegają rozwojowi zakażenia.

6. W 2023 r. odnotowano ogółem **5 przypadków Kiły wczesnej** z czego 4 były hospitalizowane. Zgłoszone zachorowania dotyczyły młodych mężczyzn homo i heteroseksualnych. Ponadto zarejestrowano 3 przypadki Kiły nieokreślonej u młodych mężczyzn, zgłoszone przez laboratoria jako pozytywne wyniki badań. Zagrożenie kiłą, ale też innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową, wydaje się nie być wystarczającym sygnałem ostrzegawczym dla osób aktywnych seksualnie – lub też brakuje odpowiedniego uświadomienia ryzyka. W kontekście epidemiologii kiły, ważne znaczenie ma zaniechanie profilaktyki, szczególnie regularnych wizyt u lekarza i badań pod kątem potencjalnych infekcji przenoszonych drogą płciową. Osoby zakażone kiłą powinny poddać się leczeniu i na ten czas powstrzymać od współżycia, by nie rozprzestrzeniać choroby – ze względu na brak diagnostyki czy ignorowanie objawów nie zawsze tak się dzieje.

7. Zarejestrowano **2 nowo wykryte zakażenia HIV** u kobiety uchodźcy oraz młodego mężczyzny z zakażeniem Kiłą, są to osoby heteroseksualne leczone ambulatoryjnie. Dzięki innowacjom w zakresie leków antyretrowirusowych i ogólnie postępowania medycznego, obecnie zakażenie HIV ma charakter choroby przewlekłej. Osoby pozostające pod opieką medyczną i skutecznie leczone mają w niewielkim stopniu tylko obniżoną średnią oczekiwaną długość życia, gorsze rokowanie dotyczy osób z późnym rozpoznaniem. Zgłoszone **1 zachorowanie na AIDS** rozpoznane u mężczyzny w średnim wieku z zakażeniem HIV, po hospitalizacji zakończyło się zgonem. Zarejestrowane powyższe przypadki zakażeń są nadal wielkim problemem współczesnego świata. Mimo upływu wielu lat od poznania czynnika etiologicznego i dróg jego szerzenia się, liczba osób zakażonych z roku na rok systematycznie wzrasta.

8. **Choroby wieku dziecięcego /świnka, różyczka, ospa wietrzna, płonica/** występują w naszym powiecie sezonowo stąd odnotowywane są okresowe wzrosty zachorowań. Stan uodpornienia populacji dzieci podlegających do szczepień p/świnie, odrze, różyczce w powiecie jest na poziomie 76,6% w roczniku 2022, 94,3% w roczniku 2021 i 95% w roczniku 2020. Rocznik 2022 jest w trakcie realizacji szczepień. Kontynuowane są działania uświadamiające wśród rodziców i opiekunów dzieci w zakresie dobrodziejstwa szczepień ochronnych, aby zwiększyć zaufanie społeczne do profilaktyki chorób zakaźnych, a tym samym osiągnąć bezpieczny poziom odporności środowiskowej, która jest gwarantem bezpieczeństwa epidemiologicznego w społeczeństwie. W związku z coraz większą ilością rejestrowanych przypadków uchylania się osób od realizacji obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci Państwowa Inspekcja Sanitarna w Przeworsku kontynuowała działania miękkie w stosunku do tych osób, polegające na wzywaniu do wstawienia się do PSSE i POZ, w celu przeprowadzenia akcji edukacyjno-uświadamiającej i ustalenia przyczyn nieszczepienia. W wyniku powyższych działań u części dzieci rozpoczęto szczepienia, inne posiadały przeciwskazania medyczne do szczepień

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022

i dostarczono zaświadczenia od lekarzy specjalistów, jeszcze inne dzieci zostały skierowane do poradni specjalistycznych, pozostała większość rodziców deklaruje, że są za szczepieniami, ale obawiają się powikłań poszczepiennych i dlatego zwlekają z decyzją. Należy jednak zaznaczyć, że Inspekcja Sanitarna napotyka na coraz większe opory ze strony rodziców, popierane argumentami ściągniętymi z niefachowych stron internetowych, a konsekwencją tego jest spadek stanu uodpornienia dzieci przeciwko niektórym chorobom zakaźnym. Obniżanie odporności środowiskowej stanowi zagrożenie występowania ciężkich zachorowań i powikłań wielu chorób zakaźnych, które dzięki powszechnym szczepieniom kiedyś były rzadkością. Niespełnienie obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym podlega egzekucji administracyjnej, jednak najskuteczniejsze zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne głównie uwarunkowane jest poziomem społecznej akceptacji prawnego obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym.

W 2023 roku wystąpiła epidemia wyrównawcza Ospy wietrznej, gdyż zaobserwowaliśmy wzmożoną liczbę zachorowań wśród populacji dzieci i młodzieży, która nie była uodporniona. Ospa wietrzna jest chorobą wywoływaną przez wirus ospy wietrznej i półpaśca. Źródłem zakażenia jest zawsze inny chory (drogą kropelkową lub w sporadycznych przypadkach choroby wrodzonej – przez łożysko). Choroba jest bardzo zaraźliwa. Po kontakcie domowym z chorym na ospę wietrzną ryzyko zakażenia u osoby podatnej (nieszczepionej, która nie chorowała wcześniej na ospę wietrzną) wynosi 61–100%, a po kontakcie epizodycznym (szkoła, szpital) szacowane jest na 12–33%. Oznacza to, że prawdopodobieństwo zachorowania na tę chorobę po kontakcie jest bardzo wysokie. Przed typową ospą wietrzną, która niesie ryzyko powikłań, można się zabezpieczyć, stosując szczepienia ochronne o udowodnionym poziomie bezpieczeństwa i skuteczności. Przeciwnie ospie wietrznej na terenie powiatu w 2023 r. zostało uodpornionych 93 dzieci, w 2022 - 130 a w 2021 – 90. Należy zaznaczyć, że szczepienia te są obowiązkowe tylko dla dzieci z grup ryzyka (głównie ze żłobków - 88 dzieci uodpornionych), pozostałe są zalecane.

Płonica (szkarlatyna) jest chorobą zakaźną, powstałą w wyniku zakażenia paciorkowcami grupy A. Najczęściej występuje u dzieci w wieku od 5 do 15 lat, choć można zachorować w każdym wieku. Objawy szkarlatyny obejmują gorączkę, bolesne zapalenie gardła, czerwony rumień na skórze i błonach śluzowych oraz obrzęk węzłów chłonnych. Płonica może być powikłaniem po paciorkowcowej anginie lub zakażeniu skóry (tzw. szkarlatyna przyranna). Zbyt późne rozpoznanie i włączenie antybiotykoterapii mogą skończyć się groźnymi powikłaniami. W 2023 roku liczba przypadków tej choroby była znacząco większa niż rok temu.

9. W omawianym okresie zgłoszono **2 zachorowania na WZW typu B przewlekłe i 6 zachorowań na WZW typu C przewlekłe** u osób po dużych operacjach i przewlekłe chorych. Zwiększona liczba zgłoszonych przypadków zachorowań na WZW wynika z rozszerzonej diagnostyki klinicznej. Wirusowe zapalenie wątroby typu C uznane zostało przez Światową Organizację Zdrowia za jedno z najpoważniejszych globalnych zagrożeń epidemicznych. Wirus działa podstępnie, nie manifestując objawów, co uniemożliwia wczesne rozpoznanie zakażenia, a tym samym szybkie wdrożenie leczenia. Szacuje się, że znaczny odsetek zakażeń HCV ma związek ze świadczeniami medycznymi. Rygorystyczne przestrzeganie przez personel medyczny zasad prewencji zakażeń, decyduje o poziomie bezpieczeństwa udzielanych świadczeń. Nie bez znaczenia są również zabiegi naruszające ciągłość tkanek wykonywane poza placówkami medycznymi, w tym w zakładach fryzjerskich, gabinetach kosmetycznych czy salonach tatuażu. Należy zaznaczyć, że dzięki konsekwentnie realizowanym programom szczepień ochronnych uzyskano spadek zapadalności na WZW typu B na przestrzeni ostatnich lat. W dalszym ciągu dominuje postać przewlekła. Prawdopodobnie rejestrowane obecnie przewlekłe zachorowania zostały nabyte w przeszłości. W 2023 r. przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B uodporniono 9 osób dializowanych, w 2022 r. –19,

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU
ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022**

są to szczepienia bezpłatne w grupach ryzyka. Natomiast ze szczepień zalecanych skorzystało w 2023 roku 122 osoby a w 2022 – 101.

10. **Choroba legionistów** (legionelloza, LD) to ciężkie, bakteryjne zapalenie płuc z często występującymi powikłaniami narządowymi. Czynnikiem etiologicznym tej choroby jest Gram-ujemna bakteria *Legionella pneumophila*. Podstawowy problem związany z bakteriami z rodzaju *Legionella* wynika z ich powszechnej kolonizacji systemów wodociągowych zarówno wody zimnej jak i ciepłej, urządzeń kąpielowych, klimatyzatorów itp. *Legionella* mogą stać się czynnikiem etiologicznym ciężkich zapaleń płuc. W związku z odnotowanymi przypadkami zachorowań i zgonów na legionelozę w województwie Podkarpackim w 2023 roku pracownicy Inspekcji Sanitarnej w Przeworsku prowadzili wzmożony nadzór nad instalacjami ciepłej wody i urządzeniami wentylacyjno-klimatyzacyjnymi w nadzorowanych obiektach. W ramach tych działań podjęto intensywne czynności kontrolne, aby przeanalizować zagrożenie i ocenić ryzyko wystąpienia zakażenia bakterią legionellą w zakładach pracy, sektora beauty, placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w podmiotach leczenia stacjonarnego, w związku z użytkowaniem sieci wentylacyjno-klimatyzacyjnych oraz systemów wodnych. Na terenie Powiatu wystąpiło **3 zachorowania na Legionelozę**, które dotyczyły osób przewlekle chorych i z diagnozą onkologiczną. Pobrane w domach prywatnych próbki wody do badań nie potwierdziły zakażeń bakterią legionella.

11. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad **grypą** prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesienno-zimowym są wirusy grypy typu A i B. W 2023 r. dominował typ A. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Powodem ciężkiego przebiegu grypy są powikłania pogrypowe, m.in. zapalenie płuc i oskrzeli, zapalenie ucha środkowego, zapalenie mięśnia sercowego i osierdza, zaostrzenie istniejących chorób przewlekłych, powikłania neurologiczne. Na terenie Powiatu Przeworskiego w 2023 r. zgłoszono 1094 przypadki podejrzeń zachorowań na Grypę sezonową z czego 69 osób wymagało hospitalizacji, 6 przypadków było potwierdzonych laboratoryjnie z czego 5 wirus typ A i 1 typ B. Ponadto od I kwartału 2023 roku placówki POZ zostały wyposażone w szybkie testy antygenowe do diagnostyki wirusologicznej Grypy, RSV i Covid-19. W związku z tym zarejestrowano 14 zakażeń wirusem RSV z czego 2 dzieci do lat 2 wymagało hospitalizacji i 185 przypadków grypy z czego 1 osoba była hospitalizowana. W 2023 roku wystąpiła epidemia wyrównawcza Grypy sezonowej, gdyż zaobserwowaliśmy wzmożoną liczbę zachorowań wśród mieszkańców Powiatu. Uodpornionych p/grypą na sezon 2023/2024 zostało 1364 mieszkańców powiatu, w sezonie 2022/2023 - 1333.

12. W 2023 r. odnotowano **4 przypadki inwazyjnych zakażeń *Streptococcus Pneumoniae*** przebiegających w postaci zapalenia płuc z niewydolnością oddechową, 1 zakończone zgonem. Na uwagę zasługuje fakt, że od 2017 r. szczepienia p/pneumokokom znajdują się w obowiązkowym kalendarzu szczepień ochronnych. Stan uodpornienia najmłodszej populacji podlegającej szczepieniom wynosi 95% w roczniku 2022, a w 2021 - 97%. Dodatkowo ze szczepień zalecanych p/pneumokokom w 2023 r. skorzystało 40 osób w związku z wprowadzoną 100% refundacją dla osób w grupach ryzyka po 65 r.ż, gdzie w 2022 r. zostało uodpornionych tylko 4 osoby.

13. Zarejestrowane w 2023 r. **1 zachorowanie na Krztusiec** dotyczyło osoby dorosłej, której wygasa odporność po szczepieniu podstawowym.

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA NA TERENIE DZIAŁANIA
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W PRZEWORSKU
ZA ROK 01.01-31.12.2023 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 01.01-31.12.2022**

14. W powiecie przeworskim w 2023 r. zgłoszono **16 przypadków Gruźlicy w tym 1 zgon z powodu powikłań**. Należy zaznaczyć, że większość zgłoszonych przypadków to gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie. Nadzorem epidemiologicznym objęto 23 osoby ze styczności z chorymi prątkującymi, nad którymi jest sprawowana specjalistyczna opieka medyczna. Czynnikiem ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawienia się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków są: przerwanie leczenia gruźlicy przez chorego przed jej zaleceniem oraz prowadzenie leczenia bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźliczych. W związku z powyższym przepisy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania). Gruźlica należy do najczęstszych chorób zakaźnych na świecie i stanowi globalne zagrożenie dla zdrowia. Sytuację epidemiologiczną zachorowań na gruźlicę może zmienić trwający konflikt zbrojny w Ukrainie i migracja uchodźców z rejonów objętych wojną. Ukraina jest krajem o wysokiej zachorowalności na gruźlicę w Regionie Europejskim WHO oraz jednym z dziewięciu krajów na świecie o wysokim obciążeniu gruźlicą wielolekooporną.

15. W 2023 r. zarejestrowano **629 zakażeń koronawirusem** wśród mieszkańców powiatu, 113 osób wymagało hospitalizacji, pozostałe przebywały w samoizolacji domowej pod nadzorem lekarzy POZ. W 2023 r. zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2, przyjęły tendencję spadkową w stosunku do roku poprzedniego. Większość działań przeciwepidemicznych była skierowana na przeciwdziałanie szerzeniu się zakażeń, poprzez kontynuowanie szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 oraz szybkie testowanie osób z objawami infekcji dróg oddechowych w POZ. Spadek liczby zachorowań na COVID-19 odzwierciedla się również w liczbie zgonów spowodowanych chorobą wywołaną wirusem SARS-CoV-2 z 42 w 2022 r. spadek na 5 w 2023 r.

W 2023 r. wystąpiło **6 ognisk zakażeń Covid-19** w 4 oddziałach szpitalnych, z 42 zakażonych pacjentów 1 osoba zmarła. Brak było zachorowań wśród personelu medycznego.

16. W zakresie nadzoru Inspekcji Sanitarnej nad przypadkami zatruc substancjami zastępczymi na terenie Powiatu Przeworskiego w 2023 r. zarejestrowano **5 podejrzeń zatruc dopalaczami** u młodych osób, w związku z tym nie wydawano decyzji w sprawie środków zastępczych i nie prowadzono postępowania w sprawie posiadania tych środków, sprawy przekazano Policji zgodnie z kompetencją.

17. Od czerwca 2023 roku realizowany jest powszechny program bezpłatnych **szczepień przeciw HPV**, który obejmuje szczepienia dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili szeroko zakrojoną akcję informacyjno-edukacyjną dotyczącą HPV wśród mieszkańców Powiatu, czego rezultatem była podjęcie akcji szczepień w 11 placówkach POZ, gdzie zostało zaszczepionych I dawką 206 nastolatków z rocznika 2010 i 2011.

18. Tak jak w roku poprzednim nie odnotowano zdarzeń sugerujących atak bioterrorystyczny.

Sporządziła:

Renata Węgrzyn Z-ca PPIS w Przeworsku